UUTISET

Onneksi meillä suomalaisilla on vielä suhteellisen tasapuoliset mahdollisuudet hankkia korkeaa koulutusta. **EKONOMISTI VEERA LAIHO PTT:N TALOUSTUTKASSA**

PÄIVÄN PUNKTI

Venäjä äänestää

Suomen ja Euroopan kannalta tärkeät presidentinvaalit järjestetään maaliskuun 4. päivänä. Silloin valitaan Venäjällä presidentti.

Vladimir Putinin kannatus on gallupeissa lähellä 50 prosenttia. Siitä voisi päätellä, että Putin valitaan jo ensimmäisellä kierroksella – tai sitten ei.

Keskustelu muistuttaa sitä, mikä Suomessa nähtiin muutama viikko sitten. Putininin suomalaisen veljespuolueen kokoomuksen ehdokas Sauli Niinistö keikkui samoissa lukemissa kuin Putin Venäjällä nyt. Loppujen lopuksi Venäjän pienessä naapurimaassa piti järjestää toinen kierros, ennen kuin presidentin nimi oli selvillä.

Venäjällä sanotaan, että vaaleja on vaikea järjestää, jos vaalitulosta ei tiedetä etukäteen. Sellainenhan voisi luoda poliittista epävakautta, eikä epävakaus ole koskaan hyvä asia.

Usein epäillään, onko Venäjä ollenkaan demokraattinen maa. Vieläkin muistellaan neuvostoaikaa, jolloin vaalien tuloksen lisäksi etukäteen tiedettiin äänestysprosenttikin. Usein se oli täydet 100 tai vähän ylikin.

Nykyvenäläiset ovat vastanneet epäilyihin vitsillä eli sutkalla. Kysymys kuuluu: mikä ero on Venäjän ja Yhdysvaltain presidentinvaaleilla?

Venäjällä valitaan presidentiksi se, joka saa eniten ääniä. Venäläiset muistuttavat mielellään, miten George W. Bush aikoinaan junailtiin Yhdysvaltain presidentiksi. Häntä ei valinnut kansa vaan korkein oikeus, äänin 5–4.

Venäjän nykyinen demokratia on ihan muuta kuin Neuvostoliiton aikaan. Venäläinen systeemi ei tietenkään ole täydellinen, eikä se ole samanlainen kuin Britanniassa tai Saksassa. Mutta kyllä vaalit ovat ihan oikeat.

Tällä kertaa Putin saa tehdä kovasti töitä tullakseen valituksi jo ensimmäisellä kierroksella. Jos toinen kierros tulee, toisessa paikassa on kiinni kommunistien Gennadi Zjuganov.

Muut ehdokkaat ovat äärikansallinen Vladimir Zhirinovski, Oikeudenmukaisen Venäjän Sergei Mironov ja miljardööri Mihail Prohorov.

Vaikka mukana on rikas liikemies Prohorov, iso raha ja järjestelmä tukevat Putinia. Putin takaa, että kukaan ei pääse keikuttamaan venettä.

Putin tunnetaan. Kaikki muu voisi merkitä epävarmuutta.

LAURI KONTRO on Maaseudun Tulevaisuuden päätoimittaja.

lauri.kontro@maaseuduntulevaisuus.fi

Kyllönen laskisi promillerajaa

Liikenneministeriön työryhmä ehdottaa promillerajan laskua 0,2:een. Samalla rattijuopumukseen syyllistyneen ajo-oikeuden ehdoksi tulisi auton alkolukko.

Liikenneministeri **Merja Kyllönen** (vas.) on huolissaan etenkin nuorten suhtautumisesta alkoholiin ja liikenteeseen. Aiemmin voimassa ollut sanonta ”jos otat, et aja” ei enää päde.

”Nuorten moraali on rapistunut alkoholin ja liikenteen osalta. ”Ei alkoholia liikenteessä” -malli ei enää päde. Sen sijaan nuoret laskevat, kuka on riittävän selvä rattiin.”

Kyllösen mukaan promillerajan lasku olisi selvä viesti, ettei alkoholi sovi liikenteeseen.

”Valitettavasti oikeusministeriö vastustaa promillerajan laskua. Aion silti ajaa ehdotusta eteenpäin ja toivon sen toteutuvan tämän vaalikauden aikana”, sanoo Kyllönen.

Oikeusministeriön mielestä alle 0,5 promillen alkoholipitoisuus ei aiheuta sellaista onnettomuusriskiä, että siihen pitäisi puuttua.

JARMO PALOKALLIO

”Viherryttämis-säädöstä pitäisi yksinkertaistaa”

Portugalilainen EU-parlamentaarikko Luis Manuel Capoulas Santos sanoo allekirjoittavansa monet Suomen mielipiteet EU:n maatalousuudistuksesta.

EU:n maatalouspolitiikan, capin, viherryttäminen tulee toteuttaa yksinkertaisemmalla tavalla kuin mitä EU-komissio on esittänyt. Sitä mieltä ovat Suomen poliitikot ja tuottajat, ja sitä mieltä on europarlamentaarikko **Luis Manuel Capoulas Santos**.

Capoulas Santosin mielipiteellä on painoa. Hän kokoaa parlamentin viidestä cap-mietinnöstä kaksi: suorista tuista ja maaseudun kehittämisestä.

Osana valmistelua Capoulas Santos vieraili Suomessa. Perjantaina hän osallistui eduskunnassa cap-seminaariin.

Maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskisen** (kok.) esittämät Suomen kannat eivät tulleet portugalilaiselle yllätyksenä. ”Suomalaiset ovat olleet Brysselissä erittäin aktiivisia.”

”Voin allekirjoittaa monet suomalaisten mielipiteistä.”

Viherryttämiseen vain yksi ehto?

Seminaarissa esillä oli etenkin viherryttäminen. Komission esitys asettaa EU-tuelle kolme ehtoa: kolmen kasvin tai pelkästään nurmen viljely, 7 prosentin ekologinen ala ja pysyvän nurmialan säilyttäminen.

Sekä suomalaiset että Capoulas Santos pelkäävät, että järjestelmästä tulee liian monimutkainen. Hallinnolle ja viljelijöille aiheutuva työ ei ole suhteessa hyötyihin.

Suomalaisten mielestä pitäisi riittää, että viljelijä sitoutuu ympäristöohjelmaan.

Capoulas Santos esittää puolestaan, että ympäristöohjelmaan liittyvälle riittäisi yksi viherryttämisen ehto. Muille kaikki kolme olisivat pakollisia.

Samalla Capoulas Santos korosti yhteisen maatalouspolitiikan viherryttämisen tärkeyttä.

”Maataloustuet ovat julkista rahaa. Hyväksynnän varmistaminen niille edellyttää, että maatalous tuottaa palveluja yhteiskunnalle ja kansalaisille.”

Ymmärrystä sokerihuolelle

Hankalana Capoulas Santos pitää myös komission esitystä tukeen oikeutetusta aktiivitilasta. Se perustuu maataloudesta ja muualta saatujen tulojen suhteeseen.

”Sellaisia tietoja ei kaikissa maissa ole saatavissa”, mietinnön valmistelija totesi. Hän piti mahdollisena Suomen esitystä, jonka mukaan kukin jäsenmaa saisi itse päättää määritelmästä.

Ymmärrystä sai Suomen huoli sokerikiintiöiden loppumisesta.

Kansanedustajien esittämissä kysymyksissä toistui toive alkutuottajan aseman vahvistamisesta.

Capoulas Santos yhtyi käsitykseen isojen ostajien vallasta, johon puuttumista koko EU:ssa mietitään. ”EU:n huonoimpaan hintaan” hän on törmännyt monessakin maassa.

Osasyyllisenä Capoulas Santos (sd.) pitää vallalla olevaa, kilpailua korostavaa liberaalia politiikkaa.

Hänen mukaansa se ja nykyiset kriisit heikentävät muutenkin solidaarisuutta ja lisäävät kansallista itsekkyyttä.

Mietinnöt toukokuussa, uudistus 2014

EU-parlamentin maatalousmietintöjen on määrä olla valmiina 20. toukokuuta.

Parlamentti ja maatalousministerit päättävät uudistuksesta yhdessä. Jos ne pysyvät aikataulussa, uudistus tulee voimaan 2014.

Parlamentin mukaan tulo maatalouspäätöksiin lisää demokraattisuutta ja läpinäkyvyyttä, itsekin maatalousministerinä yöneuvotteluihin osallistunut Capoulas Santos uskoo.

HEIKKI VUORELA

PENTTI VÄNSKÄ

Risto Sonninen (vas.) kertoi vaimonsa Minna Sonnisen kanssa Luis Manuel Capoulas Santokselle tilan arjesta. MTK:n Brysselin toimiston johtaja Simo Tiainen (oik.) toimi tulkkina. Takana europarlamentaarikko Riikka Manner.

Parlamentaarikko haluaa tutustua jäsenmaiden oloihin

MAANINKA (MT)

Kun tuntee olosuhteet, päätöksenteko on helpompaa, pohti portugalilainen EU-parlamentaarikko **Luis Manuel Capoulas Santos** lauantaina vieraillessaan maaninkalaisella maitotilalla.

”Jäsenvaltioiden pyyntöjä on joskus vaikea ymmärtää, jos ei tunne oloja kunnolla. Tilavierailun kaltaisten tilaisuuksien anti on todella tärkeä.”

Capoulas Santosin vierailu liittyy yhteisen maatalouspolitiikan uudistamiseen vuonna 2014 alkavaa EU:n rahoituskautta varten. Hän vastaa parlamentin kannan muodostuksesta suoriin tukiin sekä maaseudun kehittämistä koskeviin asetusehdotuksiin.

Luis Manuel Capoulas Santos on hoitanut Portugalissa muun muassa maatalousasioiden valtiosihteerin ja maatalous- ja kalastusministerin tehtäviä.

Navettaan tutustumassa

Capoulas Santos rapsutteli Eukko-lehmää ja kuunteli, kun isäntä **Risto Sonninen** esitteli savolaista maidontuotantoa tilalla, jolla on yhteensä 35 lehmää ja lisäksi nuorkarjaa.

”Lämmitetäänkö navettaa jollain tavalla”, halusi parlamentaarikko tietää. Hän oli kiinnostunut myös eläinten laiduntamisesta.

Tilan emännän **Minna Sonnisen** suomenhevoset saivat Capoulas Santokselta ihailua osakseen. Hän kertoi omistavansa itse neljä hevosta.

Yhteinen näkemys

EU:n jäsenvaltioilla on jokaisella omat haasteensa maatalouden harjoittamisessa muun muassa erilaisten luonnonolojen takia.

Portugalissa haasteena on 7–9 kuukautta kestävä kesä ja kuivuus, Suomessa talvi.

”On selvää, että maanviljelyä on tuettava. Mutta budjettien kasvattaminen on vaikeaa ja rahan käytön pitää olla tehokasta, koska käytetään julkisia varoja”, totesi Capoulas Santos.

Sekä parlamentaarikolla että Risto Sonnisella oli samanlainen näkemys EU:n maatalouspolitiikan tulevista viherryttämistoimista.

”Viherryttäminen on hyvä asia, kunhan säilytetään entinen malli, eivätkä byrokratia, kustannukset tai viljelijän paineet lisäänny”, Sonninen evästi.

”Toimet yritetään sisällyttää sääntelyyn siten, ettei näin kävisi”, vastasi Capoulas Santos.

Tulevaisuus huolettaa

”Maidontuotanto on suomalaisen maatalouden selkäranka. Tulevat tukiratkaisut ja maitokiintiöjärjestelmän lakkauttaminen huolestuttavat”, sanoi Risto Sonninen, joka on MTK:n maitovaliokunnan jäsen.

Myös Capoulas Santos totesi, että kiintiöjärjestelmän lakkauttaminen on syrjäisille seuduille vaikea kysymys.

”Esimerkiksi Portugalissa 40 prosenttia maidosta tuotetaan Azorien saarilla, jotka sijaitsevat noin 1 500 kilometrin päässä mantereesta.”

Capoulas Santosin vierailua emännöi Euroopan parlamentin jäsen **Riikka Manner** (kesk.). Hän on ollut kahdesti vaihto-oppilaana Portugalissa ja osaa kielen.

”Minulla on tiiviit suhteet maan edustajiin parlamentissa.”

SARI PENTTINEN

Saksa kuroo kiinni ympäristötavoitteitaan

BERLIINI

Saksa on uusiutuvan energian käytössä aikataulussa mutta typpilannoitteiden käytön vähentämisessä sekä maaperän suojelussa vielä kaukana tavoitteesta, paljastaa Saksan tilastokeskuksen kestävän kehityksen indikaattori.

Päätös luopua ydinvoimasta kymmenen vuoden kuluessa pakottaa Saksan hallituksen ja energiayhtiöt panostamaan muihin energiantuotantomuotoihin, ennen kaikkea uusiutuvaan energiaan.

Kulutetusta energiasta tuotetaan uusiutuvilla tavoilla 11 prosenttia, kun tavoite on ollut 12 prosenttia. Vaikka tulos on hyvä, muutosta on nopeutettava lähivuosina. Tavoitteen mukaan uusiutuvan energian osuuden on noustava 35 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä

Biomassan tuotanto on lisääntynyt kymmenessä vuodessa kymmenkertaiseksi. Lämmitykseen käytettävästä uusiutuvasta energiasta biomassan osuus on 92 prosenttia. Sähkön tuotannossa tärkein osa on tuulivoimalla, jolla jauhetaan 37 prosenttia saksalaisten suosimasta ekosähköstä.

Luomulla kova kysyntä

Luonnontilassa olevan maaperän säilyttämisessä 82 miljoonan asukkaan ja 55 miljoonan auton Saksalla on kirittävää. Hallituksen tavoitteen mukaan vuonna 2020 teollisuustonttien ja teiden alle saa jäädä enää 30 hehtaaria päivässä.

Vain Uudenmaan verran Suomea suurempaa maata asfaltoidaan 87 hehtaarin päivävauhdilla. Kymmenen vuotta sitten vauhti oli 129 hehtaaria päivässä.

Metsien ja luonnonniittyjen nopea väheneminen on jättänyt Saksan pahasti jälkeen myös lajien suojelulle asetetusta tavoitteesta. Sudet ovat palanneet itäisen Saksan luontoon, mutta sitä pienempien eläimien ja kasvien määrä on supistumassa.

Maatalouden typpipäästöjen pienentämisessä Saksa on tiukkana. Vuodeksi 2010 välitavoitteeksi asetetusta 80 kilosta hehtaaria kohti ollaan kuitenkin vielä seitsemän kilon päässä.

Saksan hallitus haluaisi, että vähintään 20 prosenttia elintarvikkeista on peräisin luomutuotannosta. Nyt biotuotteiden osuus on noin 11 prosenttia. Vain Espanjassa ja Italiassa ylletään suurempiin lukemiin.

Luomun liikevaihto on noin kuusi miljardia euroa, mikä on kolme kertaa enemmän kuin kymmenen vuotta sitten. Omalla tuotannollaan Saksa pystyy vastaamaan noin puoleen biotuotteiden kysynnästä.

PERTTI RÖNKKÖ

VIERASKOLUMNI

Raha tulee rahan luo

Viime aikoina ovat voimakkaasti nousseet esille suomalaisen yhteiskunnan eriarvoistuminen ja erityisesti tuloerojen kasvu. Ongelma ei koske vain Suomea vaan koko teollistunutta maailmaa.

Suomi on aina ollut pienien tuloerojen maa ja on sitä edelleen. Vuonna 2010 Suomen ginikerroin oli 25,9, joka oli yksi OECD-maiden pienimpiä. Suomen tuloeroissa havaittu kasvava trendi on saanut päättäjät ja kansalaiset huolestumaan.

Vaikka tuloerot ovat Suomessa olleet kasvussa, on hyvä huomata, että kaikkien tuloryhmien tulot ovat kasvaneet 20:n viime vuoden aikana. Hälyttävää on kuitenkin, että tulot ovat alkaneet kasaantua erittäin voimakkaasti tulojakauman aivan ylimpään osaan.

Kaikista köyhimpien (1. tulodesiili) käytettävissä olevat tulot ovat vuosina 1990–2009 kasvaneet 19 prosenttia ja kaikista rikkaimpien (10. tulodesiili) tulot ovat kasvaneet 63 prosenttia.

Tulojakauman hajaantuminen on ollut selvästi maltillisempaa, jos kaikista rikkaimmat jätetään tarkasteluiden ulkopuolelle. Yhdeksännen tulodesiilin käytettävissä olevat tulot ovat kasvaneet 33 prosenttia, mikä on myös koko jakauman keskiarvo.

Käytettävissä olevien tulojen lähempi tarkastelu osoittaa, että tuloerojen kasvun taustalla on ollut huomattavan voimakas omaisuustuloerojen kasvu. Palkkaerojen kasvu on ollut selvästi maltillisempaa, mutta kuitenkin merkittävää.

Kaikista pienituloisimpien omaisuustulot ovat vuosina 1990–2009 kasvaneet vain 3 prosenttia, kun taas kaikista suurituloisimpien omaisuustulot ovat kasvaneet jopa 350 prosenttia.

Tuloerot ovat sinänsä ihan oikeutettuja, koska ihmiset ovat panostaneet eri määrän aikaansa esimerkiksi koulutukseen tai sijoitustoimintaan, joten heidän pitää myös saada tuotto ”sijoitukselleen”. Mikä sitten on sopiva taso talouskasvun ja yhteiskuntarauhan kannalta, enemmän vai vähemmän?

Asiasta on kaksi täysin vastakkaista näkemystä. Toiset sanovat, että tuloerojen kasvuun ei pitäisi puuttua, vaan markkinoiden pitäisi antaa ohjata itse itseään. Tuloerojen kasvun vastustajat puolestaan kannattavat valtion puuttumista asiaan, jotta talous pysyisi kasvukykyisenä.

Pystytäänkö politiikalla toisaalta edes taistelemaan otsikossa mainittua sanontaa vastaan ja pitämään tuloerot kohtuullisina, vai onko rahan mahti vain niin ylivoimainen. Se jää nähtäväksi.

Mutta onneksi meillä suomalaisilla on vielä suhteellisen tasapuoliset mahdollisuudet hankkia korkeaa koulutusta ja sitä kautta rahaa, jolle voi etsiä tuottavia sijoituskohteita.

VEERA LAIHO on PTT:n ekonomisti.

veera.laiho@ptt.fi

Katainen ei usko sopuun kuntajaossa

Pääministeri **Jyrki Kataisen** (kok.) mukaan on käynyt selväksi, ettei opposition ja hallituksen välille löydy kuntauudistuksesta yhteistä näkemystä.

Katainen torjui lauantaina kokoomuksen puoluevaltuuston kokouksessa keskustan esittämän arvostelun siitä, että kokoomusta riivaa ideologinen keskittämispyrkimys. Hänen mukaansa kysymys on hyvinvointiyhteiskunnan puolustamisesta.

”Siitä, että uskalletaan uudistaa rakenteita niin, että meillä on varaa palveluihin.”

Kuntauudistusta varten tarvitaan Kataisen mukaan paikallisten kuntapäättäjien sitoutumista. Uudistusta esitellään kuntakierroksella hallinto- ja kuntaministeri **Henna Virkkusen** (kok.) johdolla.

Kuntakeskustelu jatkuu kiivaana, sillä keskusta jättää asiasta välikysymyksen keskiviikkona. Kuntarakennelain on tarkoitus tulla voimaan jo ensi vuoden alusta.

Keskustan puoluesihteeri **Timo Laaninen** toisti lauantaina puolueensa näkemyksen, jonka mukaan koko kuntauudistus on keskeytettävä ja aloitettava kokonaan alusta. Tällöin keskustakin voisi osallistua.

MT–STT

Mielenosoitus prikaatin puolesta

Pohjois-Karjalan prikaatin lakkauttamista vastustava mielenosoitus Joensuussa sai liikkeelle satoja osallistujia lauantaina. Paikalla oli myös keskustan, SDP:n ja perussuomalaisten kansanedustajia.

Uusi mielenosoitus varuskunnan puolesta on tarkoitus järjestää Helsingissä vielä tässä kuussa.

Pohjois-Karjalan prikaati Kontiolahdella on yksi kuudesta yksiköstä, joka aiotaan lakkauttaa puolustusvoimien uudistuksen yhteydessä. Mielenosoittajat vaativat, että lakkauttamiset pitää ottaa eduskunnan käsittelyyn.

Prikaatin puolesta on jo kerätty 7 000 nimen lista.

Halonen puolusti lakkautuksia

Tasavallan presidentti **Tarja Halonen** puolusti lauantaina Ylen haastattelussa Puolustusvoimien säästöremonttia, johon sisältyy varuskuntien lakkauttamisia.

Presidenttinä ja ylipäällikkönä Halonen on itse ollut taustalla mukana päätöksenteossa. Hän hyväksyy päätökset, jotka ”perustuvat säästöpaineissa laadittuihin suunnitelmiin”.

Halosen mukaan ”minkään paikkakunnan elinkeinorakenne ei voi perustua pelkästään varuskunnan paikalla oloon”.

MT–STT

Sopu kaukana eläkeiän nostossa

Kiista eläkeiän nostosta ei näytä saavan ratkaisua ennen hallituksen maaliskuun lopun kehysriihtä. Työmarkkinajärjestöt eivät saa asiasta aikaan sellaista yhteisymmärrystä, joka lähiaikoina johtaisi konkreettisiin toimiin.

SAK:n on uskottu suostuvan muita järjestöjä helpommin vanhuuseläkkeen alaikärajan nostamiseen 63:sta 65:een. Puheenjohtaja **Lauri Lyly** korostaa, että kaikki asiat ovat edelleen pöydällä, eikä mistään sovita ennen kuin koko paketti on kasassa.

Esimerkiksi Palvelualojen ammattiliiton PAMin puheenjohtaja **Ann Selin** (sd.) pitää selvänä, että eläkeikärajoista ei nyt päätetä.

Myös toimihenkilöitä edustava STTK on ottanut tiukan kannan siihen, että eläkeikään ei kovin nopeasti kajota.

Kaikki asiat ovat edelleen pöydällä, eikä mistään sovita ennen kuin koko paketti on kasassa.

LAURI LYLY

Sosiaali- ja terveysministeri **Paula Risikko** (kok.) toivoo edelleen, että hallitus saisi järjestöiltä kehysriiheen mennessä jonkinlaisen suunnitelman siitä, miten asioissa ollaan valmiit etenemään.

MT